Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

20. prosinca 2017.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Energija – Sektor plina – Sigurnost opskrbe plinom – Uredba (EU) br. 994/2010 – Obveza poduzeća za prirodni plin da poduzmu mjere u svrhu osiguravanja opskrbe plinom zaštićenih kupaca – Članak 2. drugi podstavak točka 1. – Pojam ‚zaštićeni kupci' – Članak 8. stavak 2. – Dodatna obveza – Članak 8. stavak 5. – Mogućnost poduzeća za prirodni plin da ispune svoje obveze na regionalnoj razini ili na razini Unije – Nacionalni propis koji dobavljačima prirodnog plina nameće dodatnu obvezu skladištenja plina čije područje primjene uključuje kupce koji nisu među ‚zaštićenim kupcima' u smislu Uredbe br. 994/2010 – Obveza skladištenja koja podrazumijeva da se 80 % prava skladištenja ostvaruje na državnom području dotične države članice"

U predmetu C-226/16,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska), odlukom od 15. travnja 2016., koju je Sud zaprimio 22. travnja 2016., u postupku

Eni SpA,

Eni Gas & Power France SA,

Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz)

protiv

Premier ministre,

Ministre de l'Environnement, de l'Énergie et de la Mer,

uz sudjelovanje:

Storengy,

Total Infrastructures Gaz France (TIGF),

SUD (peto vijeće),

u sastavu: J. L. da Cruz Vilaça, predsjednik vijeća, E. Levits, A. Borg Barthet (izvjestitelj), M. Berger i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: V. Giacobbo-Peyronnel, administratorica,

* Jezik postupka: francuski

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 16. ožujka 2017.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Eni SpA i Eni Gas & Power France SA, C. Lefort, M. Dantin i A. Soloshchenkov, *avocats*,

– za Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz), N. Autet i G. Marson, *avocats*,

– za Storengy i Total Infrastructures Gaz France (TIGF), C. Le Bihan-Graf i L. Rosenblieh, *avocates*,

– za francusku vladu, D. Colas, R. Coesme, S. Horrenberger i A. Daly, u svojstvu agenata,

– za poljsku vladu, B. Majczyna, M. Rzotkiewicz i K. Rudzińska, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, M. Patakia i O. Beynet, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 26. srpnja 2017.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 8. stavaka 2. i 5. Uredbe (EU) br. 994/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2004/67/EZ (SL 2010., L 295, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 12., svezak 5., str. 102.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između, s jedne strane, društava Eni SpA i Eni Gas & Power France SA (u daljnjem tekstu zajedno nazvani: Eni) i Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz) i, s druge strane, Premier ministre (premijer, Francuska) i ministre de l'Environnement, de l'Énergie et de la Mer (ministar okoliša, energetike i mora, Francuska), u vezi sa zakonitošću Dekreta br. 2014-328 od 12. ožujka 2014. kojim je izmijenjen Dekret br. 2006-1034 od 21. kolovoza 2006. o pristupu podzemnim skladištima prirodnog plina (JORF od 14. ožujka 2014., str. 5283., u daljnjem tekstu: Dekret br. 2014-328).

Pravni okvir

Pravo Unije

3 U skladu s uvodnim izjavama 5., 9. i 10. Uredbe br. 994/2010:

„(5) Međutim, u okviru postojećih mjera sigurnosti opskrbe plinom koje su već provedene na razini Unije države članice još uvijek uživaju visok stupanj diskrecije što se tiče odabira mjera. Ako je ugrožena sigurnost opskrbe pojedine države članice, prisutan je rizik da bi mjere koje jednostrano utvrdi ta država članica mogle ugroziti pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina i isporuku plina kupcima. Novija su iskustva pokazala da je taj rizik realan. Kako bi unutarnje tržište plina funkcioniralo čak i u slučaju nestašice u opskrbi, nužno je osigurati solidarnost i koordinaciju kao odgovor na krizu u opskrbi, kako u području preventivnog djelovanja tako i u reakciji na konkretne poremećaje opskrbe.

[…]

(9) Značajniji poremećaj u opskrbi Unije plinom može pogoditi sve države članice, Uniju u cjelini te ugovorne stranke Ugovora o osnivanju energetske zajednice potpisanog u Ateni 25. listopada 2005. [(SL 2006., L 198, str. 18.)]. On također može nanijeti veliku gospodarsku štetu čitavom gospodarstvu Unije. Isto tako, poremećaj u opskrbi plinom može imati ozbiljne socijalne posljedice, posebno za osjetljive skupine kupaca.

(10) Određeni kupci, uključujući, *inter alia*, kućanstva i kupce koji pružaju temeljne socijalne usluge, kao što su zdravstvena zaštita i skrb o djeci, obrazovne djelatnosti i druge socijalne usluge i usluge socijalne skrbi koje su prijeko potrebne za funkcioniranje države članice, posebno su osjetljivi i možda će im biti potrebna zaštita. Široka definicija tih zaštićenih kupaca ne bi smjela biti u suprotnosti s europskim mehanizmima solidarnosti."

4 Članak 2. drugi podstavak te uredbe određuje:

„[…] Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. ‚zaštićeni kupci' znači sva kućanstva priključena na plinsku distribucijsku mrežu te, dodatno, ako država članica u pitanju tako odluči:
   (a) mala i srednja poduzeća, ako su priključena na plinsku distribucijsku mrežu, i temeljne socijalne službe, ako su priključene na plinsku distribucijsku ili transportnu mrežu, te pod uvjetom da ti dodatni kupci zajedno ne čine više od 20 % krajnje potrošnje plina; i/ili
   (b) postrojenja centraliziranoga grijanja, u mjeri u kojoj isporučuju toplinu kućanstvima i kupcima iz točke (a), pod uvjetom da ta postrojenja nemaju mogućnost prelaska na druga goriva i priključena su na plinsku distribucijsku ili transportnu mrežu.

[…]"

5 Članak 3. stavak 6. spomenute uredbe predviđa:

„Mjere za osiguravanje sigurnosti opskrbe sadržane u planovima prevencije i interventnim planovima moraju biti jasno definirane, transparentne, razmjerne, nediskriminirajuće i provjerljive i ne smiju neprimjereno narušavati tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina niti ugrožavati sigurnost opskrbe plinom drugih država članica i Unije u cjelini."

6 U skladu s člankom 8. iste uredbe, naslovljenim „Standard opskrbe":

„1. Nadležno tijelo zahtijeva da poduzeća za prirodni plin koja ono odredi poduzmu mjere u svrhu osiguravanja opskrbe zaštićenih kupaca države članice plinom u sljedećim slučajevima:

(a) ekstremnih temperatura tijekom sedmodnevnog vršnog razdoblja, kakvo se prema statističkoj vjerojatnosti javlja jedanput u 20 godina;

(b) razdoblju iznimno visoke potražnje plina u trajanju od najmanje 30 dana, kakvo se prema statističkoj vjerojatnosti javlja jedanput u 20 godina; i

(c) razdoblju od najmanje 30 dana kod poremećaja najvećeg pojedinačnog plinskog infrastrukturnog objekta u prosječnim zimskim uvjetima.

Nadležno tijelo određuje poduzeća za prirodni plin iz prvog podstavka najkasnije do 3. lipnja 2012.

2. Svaki povećani standard opskrbe koji prelazi razdoblje od 30 dana iz stavka 1. točaka (b) i (c) kao i svaka dodatna obveza uvedena zbog sigurnosti opskrbe plinom moraju biti utemeljeni na procjeni rizika iz članka 9., obuhvaćeni planom prevencije i:

(a) moraju biti u skladu s člankom 3. stavkom 6.;

(b) ne smiju neprimjereno narušavati tržišno natjecanje niti ometati funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina;

(c) ne smiju imati negativan utjecaj na sposobnost bilo koje druge države članice da osigura opskrbu plinom za zaštićene kupce u skladu s ovim člankom u slučaju izvanrednog stanja na nacionalnoj razini, razini Unije ili regionalnoj razini; i

(d) moraju biti u skladu s kriterijima iz članka 11. stavka 5. u slučaju izvanrednog stanja na razini Unije ili regionalnoj razini.

Nadležno tijelo, u duhu solidarnosti, u planu prevencije i interventnom planu utvrđuje kako se pojedini povećani standard opskrbe ili dodatna obveza uvedena poduzećima za prirodni plin može privremeno smanjiti u slučaju izvanrednog stanja na razini Unije ili regionalnoj razini.

3. Nakon isteka rokova koje definira nadležno tijelo u skladu sa stavcima 1. i 2., ili u uvjetima koji su teži od uvjeta definiranih u stavku 1., nadležno tijelo i poduzeća za prirodni plin nastoje održati kontinuitet opskrbe plinom u najvećoj mogućoj mjeri, posebno za zaštićene kupce.

4. Obveze uvedene poduzećima za prirodni plin u vezi s ispunjenjem standarda opskrbe iz ovog članka moraju biti nediskriminirajuće i ne smiju predstavljati neprimjereno opterećenje za ta poduzeća.

5. Poduzećima za prirodni plin omogućuje se da ispune te obveze na regionalnoj razini ili na razini Unije, ovisno o slučaju. Nadležno tijelo ne smije zahtijevati da se standardi utvrđeni u ovom članku zadovolje isključivo putem infrastrukture koja se nalazi na njegovu državnom području.

6. Nadležno tijelo osigurava da se uvjeti opskrbe zaštićenih kupaca utvrde ne dovodeći u pitanje pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina i po cijeni koja odgovara tržišnoj vrijednosti opskrbe.”

7 Članak 11. stavak 5. Uredbe br. 994/2010 odnosi se na mjere u slučaju izvanrednog stanja na razini Unije ili regionalnoj razini i propisuje:

„Države članice, a posebno nadležna tijela, osiguravaju da:

(a) se ne uvode mjere koje bi u bilo kojem trenutku neprimjereno ograničile protok plina na unutarnjem tržištu, a poglavito dotok plina na pogođena tržišta;

(b) se ne uvode mjere koje bi mogle ozbiljno ugroziti stanje opskrbe plinom u drugoj državi članici; i

(c) se održi prekogranični pristup infrastrukturi u mjeri u kojoj je to moguće s tehničkog i sigurnosnog aspekta, u skladu s interventnim planom u skladu s [Uredbom (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005 (SL 2009., L 211, str. 36.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 12., svezak 5., str. 20.)].”

Francusko pravo

8 U Francuskoj je skladištenje prirodnog plina uređeno odredbama članaka L. 421-1 do L. 421-16 code de l'énergie (Zakonik o energiji). Tim se odredbama organizira pristup skladištu plina u okviru obveza javne usluge koje imaju dobavljači da osiguraju neprekinutu opskrbu prirodnim plinom, čak i u ekstremnim situacijama.

9 U skladu s člankom L. 421-3 tog zakonika:

„Skladištima prirodnog plina prije svega se osigurava:

1° pravilno funkcioniranje i ravnoteža mreža spojenih s podzemnim skladištima prirodnog plina;

2° izravno ili neizravno ispunjavanje potreba domaćinstava i potreba ostalih kupaca koji nisu na temelju ugovora prihvatili upravljanu potrošnju ili koji osiguravaju zadaće od općeg interesa;

3° poštovanje drugih obveza javne usluge predviđenih u članku L. 121-32."

10 Članak L. 421-4 prvi stavak navedenog zakonika propisuje:

„Svaki dobavljač u Francuskoj 31. listopada svake godine mora, izravno ili neizravno preko posrednika, raspolagati dovoljnim zalihama prirodnog plina, pri čemu se uzimaju u obzir ostala sredstva prilagodbe, kako bi tijekom razdoblja između 1. studenoga i 31. ožujka ispunio svoje ugovorne obveze izravne ili neizravne opskrbe kupaca navedenih u trećem stavku članka L. 421-3 […]"

11 U skladu s člankom L. 421-7 Zakonika o energiji, dekretom Conseila d'État (Državno vijeće) utvrđuju se uvjeti i pravila primjene, među ostalim, članka L. 421-4 tog zakonika.

12 Dekret br. 2006/1034 od 21. kolovoza 2006. o pristupu podzemnim skladištima prirodnog plina (JORF od 23. kolovoza 2006., str. 12370.; u daljnjem tekstu: Dekret br. 2006-1034) u vezi s primjenom članka L. 421-7 Zakonika o energiji pojašnjava uvjete pod kojima se organizira pristup skladištu prirodnog plina. Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da se tim dekretom, s jedne strane, predviđa dodjela prava na pristup skladišnim kapacitetima ili „prava skladištenja" svim dobavljačima prirodnog plina, koja se određuju ovisno o njihovu portfelju kupaca, kako bi im se omogućilo da te kupce opskrbljuju tijekom zimskog razdoblja, i, s druge strane, određuju obveze tih dobavljača, među ostalim, u vezi s raspolaganjem minimalnim zalihama na početku zimskog razdoblja.

13 Člankom 9. Dekreta br. 2014-328 izmijenjen je Dekret br. 2006-1034 tako da je predviđeno da su obveze skladištenja koje imaju dobavljači izračunane ovisno o „pravima skladištenja" koja ne odgovaraju samo godišnjoj potrošnji njihovih domaćinstava i kupaca koji osiguravaju zadaće od općeg interesa, kao što se to predviđalo Dekretom br. 2006-1034 u njegovoj prethodnoj verziji, nego i potrošnji kupaca priključenih na distribucijsku mrežu koji nisu na temelju ugovora prihvatili upravljanu potrošnju. Zauzvrat, Dekretom br. 2014-328 stopa obveza skladištenja smanjena je s 85 % na 80 % prava skladištenja.

Glavni postupak i prethodna pitanja

14 Eni i Uprigaz tužbama podnesenima Conseilu d'État (Državno vijeće, Francuska) 12. i 14. svibnja 2014. zahtijevaju poništenje Dekreta br. 2014-328 zbog prekoračenja ovlasti.

15 U svojim tužbama Eni i Uprigaz, među ostalim argumentima, tvrde da se tim dekretom povređuju odredbe Uredbe br. 994/2010. Naime, s jedne strane, tim se dekretom nepravilno proširuje definicija „zaštićenih kupaca”, predviđena u članku 2. drugom podstavku točki 1. te uredbe. S druge strane, dobavljačima prirodnog plina uvodi se obveza utvrđivanja mjesta skladišnih kapaciteta u Francuskoj protivno članku 8. stavku 5. navedene uredbe.

16 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev ističe da se, kao prvo, Dekretom br. 2014-328 u nacionalnu definiciju „zaštićenih kupaca” uključuju kupci koji nisu domaćinstva, a priključeni su na distribucijsku mrežu, i koji nisu na temelju ugovora prihvatili upravljanu potrošnju te koji nisu nužno „mala i srednja poduzeća” u skladu s člankom 2. drugim podstavkom točkom 1. podtočkom (a) Uredbe br. 994/2010. Definicija „zaštićenih kupaca” iz Dekreta mogla bi stoga biti šira od definicije iz te uredbe. Međutim, francuska tijela tvrdila su da su ti dodatni kupci manji kupci koji, čak i ako pripadaju velikim poduzećima, dijele velik broj značajki s malim i srednjim poduzećima. Osim toga, ta tijela smatraju da takva proširena definicija potpada pod dodatne obveze koje države članice u skladu s člankom 8. stavkom 2. navedene uredbe mogu propisati zbog razloga sigurnosti opskrbe plinom.

17 U tim okolnostima zakonitost Dekreta br. 2014-328 ovisi o tome treba li potonju odredbu tumačiti na način da joj se protivi to da država članica dobavljačima prirodnog plina uvede dodatne obveze koje proizlaze iz toga što su u zaštićene kupce, čija potrošnja pridonosi određivanju opsega obveza skladištenja namijenjenih osiguranju stalne opskrbe, uključeni kupci koji nisu navedeni u članku 2. drugom podstavku točki 1. podtočki (a) Uredbe br. 994/2010.

18 Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev ističe da se, kako bi se osigurala neprekinuta opskrba kupaca plinom, člankom L. 421-4 Zakonika o energiji propisuje da dobavljači moraju raspolagati dovoljnim zalihama prirodnog plina u Francuskoj, pri čemu se uzimaju u obzir ostala sredstva prilagodbe kojima raspolažu, i da se Dekretom br. 2014-328 podrazumijeva da se 80 % prava skladištenja ostvaruje na nacionalnom području te se pritom ipak predviđa da ministar nadležan za energetiku uzima u obzir ostala sredstva prilagodbe kojima dobavljač prirodnog plina raspolaže kako bi procijenio jesu li skladišni kapaciteti kojima on raspolaže dovoljni za osiguranje poštovanja obveze skladištenja. Zakonitost Dekreta br. 2014-328 stoga također ovisi o tome protivi li se članku 8. stavku 5. Uredbe br. 994/2010 to da država članica dobavljačima prirodnog plina uvodi takve obveze.

19 U tim je okolnostima Conseil d'État (Državno vijeće) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li [članak 8. stavak 2. Uredbe br. 994/2010] tumačiti na način da se njime sprječava državu članicu da dobavljačima prirodnog plina uvede dodatne obveze koje proizlaze iz toga što su u ‚zaštićene kupce', čija potrošnja pridonosi određivanju opsega obveza skladištenja namijenjenih osiguranju neprekinute opskrbe, uključeni kupci koji nisu navedeni [u članku 2. drugom podstavku] te iste uredbe?

2. Treba li [članak 8. stavak 5. Uredbe br. 994/2010] tumačiti na način da se njime sprječava državu članicu da dobavljačima prirodnog plina uvede obveze koje se odnose na količine uskladištenog plina i s tim povezane stope povlačenja, kao i na raspolaganje skladišnim kapacitetima stečenim na temelju prava koja odgovaraju obvezi držanja zaliha na području te države članice, istovremeno predviđajući da ministar pri procjeni skladišnih kapaciteta kojima raspolaže dobavljač uzima u obzir ostala sredstva prilagodbe kojima dobavljač raspolaže?”

O prethodnim pitanjima

Uvodna očitovanja

20 Valja podsjetiti da se Sud već imao priliku izjasniti o manevarskom prostoru dodijeljenom državama članicama u području sigurnosti opskrbe prirodnim plinom, i to u kontekstu Direktive Vijeća 2004/67/EZ od 26. travnja 2004. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe prirodnim plinom (SL 2004., L 127, str. 92.), kojom se prvi put na razini Unije uspostavlja pravni okvir s ciljem jamčenja sigurnosti opskrbe prirodnim plinom i koja je prethodila Uredbi br. 994/2010.

21 Tako je Sud presudio da je tom direktivom uspostavljen samo okvir unutar kojeg su države članice trebale odrediti opće politike u području sigurnosti opskrbe i da, kao što to proizlazi iz njezine uvodne izjave 3., ona predstavlja samo minimalan zajednički pristup u području sigurnosti opskrbe prirodnim plinom. Sud je također utvrdio da navedena direktiva u pogledu sredstava za postizanje svojih ciljeva državama članicama ostavlja širok manevarski prostor (vidjeti u tom smislu presudu od 17. srpnja 2008., Komisija/Španjolska, C-207/07, neobjavljenu, EU:C:2008:428, t. 43. i 44.).

22 Međutim, dok Direktiva 2004/67 državama članicama priznaje širok manevarski prostor u pogledu odabira mjera kojima se želi postići sigurnost opskrbe plinom, iz uvodne izjave 5. Uredbe br. 994/2010 jasno proizlazi da je ona donesena radi daljnjeg ograničavanja tog manevarskog prostora, kako bi se spriječilo da mjere koje neka država članica jednostrano donese ugroze pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina i opskrbu plinom u drugim državama članicama.

Prvo pitanje

23 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 8. stavak 2. Uredbe br. 994/2010 tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis poput onoga u glavnom postupku, koji dobavljačima prirodnog plina nameće obvezu skladištenja plina čije područje primjene uključuje kupce koji nisu među zaštićenim kupcima navedenima u članku 2. drugom podstavku točki 1. te uredbe.

24 Valja podsjetiti da Uredba br. 994/2010, kao što to proizlazi iz njezina članka 8. stavka 1., državama članicama nameće da u situacijama navedenima u toj odredbi jamče opskrbu plinom određenim kupcima, takozvanim „zaštićenim kupcima”.

25 U tom pogledu iz članka 2. drugog podstavka točke 1. Uredbe br. 994/2010 proizlazi da njome predviđen pojam „zaštićeni kupci” obuhvaća, s jedne strane, kategoriju „kućanstva priključena na plinsku distribucijsku mrežu” i, s druge strane, ako država članica tako odluči, dvije kategorije određene u članku 2. drugom podstavku točki 1. podtočki (a) i članku 2. drugom podstavku točki 1. podtočki (b) te uredbe.

26 Što se osobito tiče kategorije iz članka 2. drugog podstavka točke 1. podtočke (a) Uredbe br. 994/2010, ta odredba predviđa da države članice zaštićenim kupcima mogu smatrati „mala i srednja poduzeća, ako su priključena na plinsku distribucijsku mrežu, i temeljne socijalne službe, ako su priključene na plinsku distribucijsku ili transportnu mrežu, te pod uvjetom da ti dodatni kupci zajedno ne čine više od 20 % krajnje potrošnje plina”.

27 U ovom slučaju francuska vlada tvrdi da Dekretom br. 2014-328 – time što su njime među zaštićene kupce u smislu nacionalnog prava uključena ne samo kućanstva nego i kupci koji nisu domaćinstva, a priključeni su na distribucijsku mrežu, te koji nisu na temelju ugovora prihvatili upravljanu potrošnju – nije proširena definicija „zaštićenih kupaca”, kako je predviđena u članku 2. drugom podstavku točki 1. podtočki (a) Uredbe br. 994/2010. Naime, ta kategorija kupaca zapravo obuhvaća manje subjekte – kao

što su mala poduzeća, male agencije velikih poduzeća, mali trgovački objekti koji pripadaju integriranim mrežama ili mala industrijska postrojenja koja pripadaju većem poduzeću – dok veća poduzeća nisu priključena na distribucijsku mrežu, nego izravno na transportni sustav.

28 U tom okviru francuska vlada ističe da upućivanje na „mala i srednja poduzeća" iz članka 2. drugog podstavka točke 1. podtočke (a) Uredbe br. 994/2010 treba shvatiti na način da nije ograničeno na subjekte koji imaju pravni status malih i srednjih poduzeća, nego da, s obzirom na ciljeve te uredbe, uključuje i subjekte koji su zapravo samostalne jedinice koje troše jednaku količinu plina kao i mala i srednja poduzeća.

29 Međutim, ne može se prihvatiti takvo tumačenje pojma „zaštićeni kupci" u smislu te odredbe.

30 U tom pogledu valja istaknuti da u kategorije navedene u članku 2. drugom podstavku točki 1. podtočki (a) Uredbe br. 994/2010 ne ulaze svi kupci koji nisu na temelju ugovora prihvatili upravljanu potrošnju plina. Točnije, nesporno je da male agencije velikih poduzeća, mali trgovački objekti koji pripadaju integriranim mrežama ili mala industrijska postrojenja koja pripadaju većem poduzeću nisu „mala i srednja poduzeća" u uobičajenom smislu tih pojmova, kako to, uostalom, francuska vlada i priznaje.

31 U tom pogledu nije relevantna okolnost da potrošnja plina takvih subjekata može biti analogna onoj malog ili srednjeg poduzeća. Naime, kao što to proizlazi iz uvodnih izjava 9. i 10. Uredbe br. 994/2010, popis „zaštićenih kupaca" iz članka 2. drugog podstavka točke 1. podtočke (a) te uredbe ne temelji se toliko na količini potrošnje plina tih kupaca koliko na posebnoj zaštiti koju im je potrebno pružiti u slučaju prekida opskrbe plinom, imajući na umu njihovu osjetljivost.

32 Međutim, suprotno onomu što ta ista vlada ističe, navedeni subjekti i mala i srednja poduzeća nemaju istu potrebu zaštite od mogućih prekida u opskrbi plinom. Naime, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 59. svojeg mišljenja, pripadnost velikom poduzeću, grupi ili integriranoj mreži može navedenim subjektima omogućiti da raspolažu gospodarskim i tehničkim resursima kojima mala i srednja poduzeća uglavnom ne raspolažu i na temelju kojih se ti isti subjekti mogu suočiti s takvim prekidom.

33 Stoga valja ispitati pitanje može li država članica na temelju članka 8. stavka 2. Uredbe br. 994/2010 dobavljačima prirodnog plina nametnuti mjere u svrhu osiguravanja opskrbe plinom krugu kupaca koji je širi od zaštićenih kupaca navedenih u članku 2. drugom podstavku točki 1. podtočki (a) te uredbe.

34 U tom pogledu iz članka 8. stavka 2. Uredbe br. 994/2010 proizlazi da države članice – uz mjere koje moraju donijeti u vezi s poduzećima za prirodni plin određenima u skladu s člankom 8. stavkom 1. te uredbe – mogu donijeti dvije vrste mjera, pri čemu su one, kao što je to navedeno u točki 24. ove presude, ograničene na zaštićene kupce.

35 S jedne strane, države članice mogu predvidjeti „povećan[e] standard[e] opskrbe", to jest, kao što to proizlazi iz teksta članka 8. stavka 2. navedene uredbe, mjere koje traju dulje od razdoblja od 30 dana, predviđenog člankom 8. stavkom 1. točkama (b) i (c) iste uredbe. Dakle, ta se mogućnost ne odnosi na proširenje područja primjene *ratione personae* tih mjera, nego na produljenje njihova razdoblja primjene.

36 S druge strane, te iste države članice mogu poduzećima za prirodni plin propisati „dodatne obveze" zbog razloga sigurnosti opskrbe plinom. U tom pogledu uporaba pojma „dodatne" dokazuje činjenicu da je riječ o dopunskim obvezama različite prirode od one kakvu imaju mjere iz članka 8. stavka 1. Uredbe br. 994/2010, na koje, uostalom, članak 8. stavak 2. te uredbe ne upućuje kada je riječ o tim obvezama.

37 Dakle, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 67. svojeg mišljenja, iz teksta članka 8. stavka 2. Uredbe br. 994/2010 proizlazi da država članica načelno može poduzećima za prirodni plin propisati dodatnu obvezu čije bi područje primjene uključivalo kupce koji se ne nalaze među zaštićenim kupcima navedenima u članku 2. drugom podstavku točki 1. te uredbe.

38 Međutim, iz samog teksta te odredbe također proizlazi da je mogućnost države članice da takvu dodatnu obvezu propiše poduzećima za plin uvjetovana poštovanjem strogih uvjeta koji se u njoj propisuju.

39 Na sudu koji je uputio zahtjev jest da u ovom slučaju odredi ispunjava li stoga dodatna obveza skladištenja plina određena Dekretom br. 2014-328 – u čije područje primjene ulaze svi kupci priključeni na distribucijsku mrežu koji nisu na temelju ugovora prihvatili upravljanu potrošnju i koji nisu nužno zaštićeni kupci navedeni u članku 2. drugom podstavku točki 1. podtočki (a) Uredbe br. 994/2010 – uvjete iz članka 8. stavka 2. te uredbe.

40 S obzirom na sve prethodno navedeno, na prvo prethodno pitanje valja odgovoriti da članak 8. stavak 2. Uredbe br. 994/2010 treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis poput onoga u glavnom postupku, koji dobavljačima prirodnog plina nameće obvezu skladištenja plina čije područje primjene uključuje kupce koji nisu među zaštićenim kupcima navedenima u članku 2. drugom podstavku točki 1. te uredbe, pod uvjetom da su poštovani uvjeti predviđeni u prvospomenutoj odredbi, a što treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

Drugo pitanje

41 Svojim drugim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 8. stavak 5. Uredbe br. 994/2010 tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis koji dobavljačima prirodnog plina nameće obvezu držanja zaliha plina na području te države članice kako bi se jamčila sigurnost opskrbe u slučaju krize, istodobno predviđajući da nadležno tijelo pri svojoj procjeni skladišnih kapaciteta kojima dobavljač raspolaže uzima u obzir ostala „sredstva prilagodbe” kojima dobavljač raspolaže.

42 U tom pogledu valja istaknuti da članak 8. stavak 5. prva rečenica Uredbe br. 994/2010 određuje da poduzeća za prirodni plin mogu ispuniti obveze koje su im propisane radi poštovanja standarda opskrbe iz članka 8. te uredbe na regionalnoj razini ili na razini Unije, ovisno o slučaju.

43 Osim toga, u skladu s člankom 8. stavkom 5. drugom rečenicom te uredbe, nadležno tijelo ne smije zahtijevati da se standardi utvrđeni u tom članku zadovolje isključivo putem infrastrukture koja se nalazi na njegovu državnom području.

44 U ovom slučaju člankom 9. Dekreta br. 2014-328 u vezi s člankom L. 421-4 Zakonika o energiji propisuje se da dobavljači plina 31. listopada svake godine moraju raspolagati zalihama plina na francuskom državnom području koje odgovaraju najmanje 80 % prava skladištenja povezanih s potrošačima koji su uključeni u opseg obveze, predviđajući pritom da nadležni ministar uzima u obzir ostala sredstva prilagodbe kojima dobavljač raspolaže kako bi provjerio poštuje li taj dobavljač svoje obveze.

45 Takvo zakonodavstvo, s obzirom na to da dobavljačima nameće da moraju isključivo u Francuskoj držati zalihe plina dovoljne da bi ispunili svoje obveze jamčenja sigurnosti opskrbe u slučaju krize, nije u skladu s člankom 8. stavkom 5. drugom rečenicom Uredbe br. 994/2010, koji, kao što je to navedeno, nadležnom tijelu zabranjuje da zahtijeva da se standardi utvrđeni u članku 8. te uredbe zadovolje isključivo putem infrastrukture koja se nalazi na državnom području dotične države članice.

46 Iako je točno da francusko zakonodavstvo dopušta nadležnom ministru da vodi računa o „ostal[im] sredstv[im]a prilagodbe” dotičnog dobavljača plina, sud koji je uputio zahtjev nije dostavio dovoljno informacija na temelju kojih bi se mogla shvatiti priroda i stvarni doseg ocjene koju nadležno tijelo u tom pogledu mora izvršiti.

47 U tom je pogledu na tom sudu da tumači nacionalno pravo i da provjeri jamči li se mogućnošću koju nadležno tijelo ima na temelju nacionalnog propisa da „uzme u obzir ostala sredstva prilagodbe” dotičnih dobavljača stvarna mogućnost tih dobavljača da ispune svoje obveze na regionalnoj razini ili na razini Unije.

48 S obzirom na prethodno navedeno, na drugo prethodno pitanje valja odgovoriti da članak 8. stavak 5. Uredbe br. 994/2010 treba tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis kojim se dobavljačima prirodnog plina propisuje da poštuju svoje obveze držanja zaliha plina kako bi se jamčila sigurnost opskrbe u slučaju krize nužno i isključivo putem infrastrukture koja se nalazi na nacionalnom području. U ovom je slučaju na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri jamči li se izborom koji nadležno tijelo ima na temelju nacionalnog propisa da uzme u obzir ostala „sredstva prilagodbe” dotičnih dobavljača stvarna mogućnost tih dobavljača da ispune svoje obveze na regionalnoj razini ili na razini Unije.

Troškovi

49 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (peto vijeće) odlučuje:

1. **Članak 8. stavak 2. Uredbe (EU) br. 994/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2004/67/EZ treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis poput onoga u glavnom postupku, koji dobavljačima prirodnog plina nameće obvezu skladištenja plina čije područje primjene uključuje kupce koji nisu među zaštićenim kupcima navedenima u članku 2. drugom podstavku točki 1. te uredbe, pod uvjetom da su poštovani uvjeti predviđeni u prvospomenutoj odredbi, a što treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev.**

2. **Članak 8. stavak 5. Uredbe br. 994/2010 treba tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis kojim se dobavljačima prirodnog plina propisuje da poštuju svoje obveze držanja zaliha plina kako bi se jamčila sigurnost opskrbe u slučaju krize nužno i isključivo putem infrastrukture koja se nalazi na nacionalnom području. Međutim, u ovom je slučaju na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri jamči li se izborom koji nadležni ministar ima na temelju nacionalnog propisa da uzme u obzir „ostala sredstva prilagodbe” dotičnih dobavljača stvarna mogućnost tih dobavljača da ispune svoje obveze na regionalnoj razini ili na razini Europske unije.**

Potpisi